

Newsletter

Έδρα JEAN MONNET

«Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ και Έλεγχος»

Αύγουστος 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

Κατά το δεύτερο τετράμηνο του 2020 όπου καταγράφηκε η κορύφωση του λεγόμενου πρώτου κύματος της πανδημίας του κωρονοϊού (Covid-19), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε στις 27 Μαΐου 2020 τη νέα (τροποποιημένη) πρόταση της για το ΠΔΠ 2021-2027.

3

Προεπισκοπήσεις Ελέγχων (Audit Previews)

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, προκειμένου να καταστήσει ευρέως γνωστή την πρόοδο των εργασιών του, πέραν των εκθέσεων που δημοσιεύει (Ετήσια Έκθεση, Ειδικές Εκθέσεις, Γνώμες, κλπ), παρουσιάζει, μέσω δελτίων ελέγχου προεπισκοπήσεις ελέγχων σε διάφορα ζητήματα που έχει εντάξει στον ελεγκτικό προγραμματισμό του.

8

Γνώμη αριθ. 4/2020 [υποβαλλόμενη δυνάμει των άρθρων 287, παράγραφος 4, και 322, παράγραφος 1, στοιχείο α), ΣΛΕΕ] σχετικά με την πρόταση 2020/0101 (COD) περί κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά τους έκτακτους πρόσθετους πόρους και τις ρυθμίσεις εφαρμογής στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» με σκοπό την παροχή βοήθειας για τη στήριξη της αποκατάστασης των συνεπειών της κρίσης λόγω της πανδημίας της COVID-19 και για την προετοιμασία μιας πράσινης, ψηφιακής και ανθεκτικής ανάκαμψης της οικονομίας (REACT-EU), και σχετικά με την τροποποιημένη πρόταση 2018/0196 (COD) περί κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων.

Η ΕΕ προτείνει χρηματοδοτική δέσμη 750 δισεκατομμυρίων ευρώ, γνωστή ως Next Generation EU («ΕΕ - Επόμενη Γενιά»), για την υποστήριξη των κρατών μελών στις προσπάθειές τους να ελαχιστοποιήσουν τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας και να επανέλθουν στον δρόμο της βιώσιμης ανάπτυξης.

Γνώμη αριθ. 5/2020 [υποβαλλόμενη δυνάμει των άρθρων 288, παράγραφος 4, και 322, παράγραφος 1, στοιχείο α), ΣΛΕΕ] σχετικά με τις προτάσεις κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, τις οποίες υπέβαλε η Επιτροπή στις 14 Ιανουαρίου 2020 και στις 28 Μαΐου 2020 [2020/0006 (COD)]

Τον Δεκέμβριο 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, της οποίας αναπόσπαστο μέρος είναι το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (TAM).

Επισκόπηση Νο 2/2020 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Το νομοθετικό έργο στην Ευρωπαϊκή Ένωση έπειτα από σχεδόν 20 χρόνια εφαρμογής του πλαισίου της βελτίωσης της νομοθεσίας

Το ΕΣΣ στο πλαίσιο της αξιοποίησης των ελέγχων που έχει διενεργήσει σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας στην ΕΕ και των σχετικών πορισμάτων του, λαμβάνοντας υπόψη και τη συγκριτική αξιολόγηση της διεθνούς εμπειρίας στο συγκεκριμένο ζήτημα, δημοσίευσε μια επισκόπηση – η οποία δεν αποτελεί έλεγχο – ως συμβολή στον δημόσιο διάλογο σχετικά με το νομοθετικό έργο της ΕΕ και τη βελτίωση της νομοθεσίας κατά την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο.

Δράσεις της Έδρας Jean Monnet

Εισαγωγή

Κατά το δεύτερο τετράμηνο του 2020 (Μάιος – Αύγουστος 2020) καταγράφηκε η κορύφωση του λεγόμενου πρώτου κύματος της πανδημίας του κορωνοϊού (Covid-19), ιδίως με την σταδιακή άρση των επιβληθέντων περιορισμών μετακίνησης εν όψει της θερινής τουριστικής περιόδου σε όλο τον κόσμο. Με σταθερά άγνωστο ακόμη το χρονικό πλαίσιο φαρμακευτικής και ιατρικής αντιμετώπισης του κορωνοϊού και τις επιπτώσεις που αυτή η αβεβαιότητα επιφέρει σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, ήταν φυσικό επακόλουθο να επηρεαστούν οι διαπραγματεύσεις που γίνονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως προς το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027.

Έτσι, μετά από σειρά αποφάσεων που ελήφθησαν γενικά για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας στις οικονομίες των κρατών μελών της ΕΕ (βλ. Newsletter Εδρας Jean Monnet Απρίλιος 2020), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε στις 27 Μαΐου 2020 τη νέα (τροποποιημένη) πρόταση της για το ΠΔΠ 2021-2027, έχοντας συμπεριλάβει σε αυτή πολλές επιλογές για την ενίσχυση της προσπάθειας οικονομικής ανάκαμψης που πρέπει να γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κορωνοϊού.

Η πρόταση αυτή περιλάμβανε δύο πυλώνες:

Ο πρώτος είναι ένα εργαλείο ανάγκης με το όνομα “Next Generation EU” με προϋπολογισμό 750 δις ευρώ το οποίο θα λειτουργήσει ως μηχανισμός μιας χρήσης για την παροχή πόρων προς τα κράτη μέλη, μέσω του Προϋπολογισμού της ΕΕ, ώστε να υλοποιήσουν προγράμματα ανάκαμψης με χρονικό ορίζοντα ως και το 2024. Βασικό χαρακτηριστικό είναι η πρόβλεψη ότι οι πόροι του εργαλείου αυτού θα προέλθουν από δανεισμό στον οποίο θα προβεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με εργαλείο εγγύησης και μηχανισμό αποπληρωμής τον Προϋπολογισμό της ΕΕ, κάτι που αποτελεί μια κομβική εξέλιξη στη δημοσιονομική διακυβέρνηση της ΕΕ. Στο εργαλείο αυτό περιλαμβάνονται μια σειρά χρηματοδοτικοί μηχανισμοί με συγκεκριμένο θεματικό αντικείμενο ο καθένας. Η δομή του εργαλείου αυτού αντανακλά τη συνέργεια των μέτρων ανάκαμψης με τις στρατηγικές επιλογές για μια πράσινη και ψηφιακή Ευρώπη, υποστηρίζοντας αυξημένες επενδύσεις στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, σε καθαρές μεταφορές, σε βιώσιμα τρόφιμα, σε μια έξυπνη κυκλική οικονομία, σε ψηφιακές υποδομές και δεξιότητες, έτσι ώστε η ευρωπαϊκή οικονομία να αποκτήσει τροχιά ανάπτυξης με τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της τεχνολογικής αυτοδυναμίας της και ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι μελλοντικών προκλήσεων στον τομέα της υγείας.

Ο δεύτερος πυλώνας της πρότασης είναι ένα ενισχυμένο δημοσιονομικά ΠΔΠ 2021-2027 συνολικού προϋπολογισμού 1100 δις ευρώ. Σε αυτό το σημείο η Επιτροπή «έχτισε» πάνω στην σχετική αρχική πρόταση που είχε παρουσιάσει τον Μάιο 2018. Η διετής διαπραγμάτευση επ’ αυτής της αρχικής πρότασης ανέδειξε σημεία που έχριζαν βελτίωσης και παράλληλα τα δεδομένα της πανδημίας ελήφθησαν υπόψιν ώστε η νέα πρόταση να έχει μια αρχιτεκτονική ισορροπημένων προτεραιοτήτων (με έμφαση στις δράσεις για το κλίμα που καλύπτουν το 25% των πόρων). Η Επιτροπή επέμεινε στην πρόταση της για προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από γενικευμένες ελλείψεις στον τομέα του κράτους δικαίου με αυστηρούς μηχανισμούς ελέγχου και κυρώσεων. Παράλληλα το πλαίσιο προστασίας δημοσιονομικών συμφερόντων της ΕΕ ενισχύεται με

την ενεργοποίηση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Οι προτεινόμενες νέες (εν σχέσει με το 2018) δημοσιονομικές ενισχύσεις σε δημόσιες πολιτικές μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- Ενίσχυση της κυβερνοάμυνας της Ένωσης και στήριξη της ψηφιακής μετάβασης, με την ενίσχυση του **προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»** με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 8,2 δισ. EUR.
- Δημιουργία των συνθηκών για την ανάκαμψη μέσω της εύρυθμης λειτουργίας της ενιαίας αγοράς, με διατήρηση των προτεινόμενων προϋπολογισμών για το **πρόγραμμα για την ενιαία αγορά** και για προγράμματα στήριξης της συνεργασίας στους τομείς της **φορολογίας και των τελωνείων** στα επίπεδα των 3,7 δισ. EUR, 239 εκατ. EUR και 843 εκατ. EUR, αντίστοιχα.
- Επένδυση στη νεολαία μέσω πρόσθετου

κονδυλίου ύψους 3,4 δισ. EUR για το **Erasmus+**, με το οποίο το συνολικό κονδύλιο ανέρχεται σε 24,6 δισ. EUR, καθώς και στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας μέσω αύξησης του προγράμματος «**Δημιουργική Ευρώπη**» σε 1,5 δισ. ευρώ.

- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας του αγροδιατροφικού και του αλιευτικού τομέα και παροχή των απαραίτητων δυνατοτήτων για διαχείριση κρίσεων μέσω πρόσθετου κονδυλίου ύψους 4 δισ. EUR για την **Κοινή Γεωργική Πολιτική** και 500 εκατ. EUR για το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας**.

- Εντατικοποίηση της συνεργασίας όσον αφορά την προστασία των εξωτερικών συνόρων και την πολιτική για τη μετανάστευση και το άσυλο, με ενίσχυση του **Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης** και του **Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων** ώστε να ανέλθουν στο επίπεδο των 22 δισ. EUR.

- Εξασφάλιση ισχυρής στήριξης για την ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομία και ασφάλεια, με αύξηση του **Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας** στο ποσό των 2,2 δισ. EUR, και ενίσχυση του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας** σε επίπεδο ύψους 8 δισ. EUR τουλάχιστον.

Η πρόταση αυτή προκάλεσε αντιδράσεις από ορισμένα κράτη μέλη όχι τόσο για το θεματικό περιεχόμενο της και το δημοσιονομικό κόστος της αλλά για τους μηχανισμούς δημοσιονομικής

διακυβέρνησης που απαιτεί και ιδίως για τη φύση των χορηγουμένων πόρων του “Next Generation EU” (εάν δηλαδή θα είναι μη επιστρεπτές ενισχύσεις προς τα κράτη μέλη ή δάνεια – η πρόταση της Επιτροπής αρχικά ήταν για 500 δις μη επιστρεπτές ενισχύσεις και 250 δις δάνεια), για τον τρόπο/διαδικασία χορήγησης των πόρων, για την διατήρηση του μηχανισμού δημοσιονομικής προστασίας των αρχών του κράτους δικαίου στην ΕΕ, κλπ. Μετά από επανειλημμένες συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τελικά επήλθε συμφωνία στη μαραθώνια συνεδρίαση του που ξεκίνησε στις 17.7.2020 και ολοκληρώθηκε στις 21.7.2020, τα βασικά σημεία της οποίας έχουν ως εξής:

- Εγκρίνεται η πρόταση της Επιτροπής για ανεύρεση των πόρων του «Next Generation EU» μέσω δανεισμού από την ΕΕ (αξιοποιώντας την πολύ καλή πιστοληπτική της ικανότητα AAA) και κάλυψη της αποπληρωμής αυτού του δανεισμού έως το 2058 από νέους ίδιους πόρους του Προϋπολογισμού της ΕΕ (επιβολή ευρωπαϊκού φόρου για χρήση μη ανακυκλώσιμων πλαστικών, ευρωπαϊκού φόρου στα αγαθά που εισάγονται στην ΕΕ από χώρες με χαμηλότερα πρότυπα εκπομπής ρύπων άνθρακα από αυτά της ΕΕ, ευρωπαϊκού φόρου από σύστημα διαπραγμάτευσης ρύπων στους τομείς της ναυτιλίας και της αεροπορίας, ευρωπαϊκού φόρου επί χρηματοπιστωτικών συναλλαγών).

- Οι πόροι του «Next Generation EU» θα δοθούν κατά 390 δις ως μη επιστρεπτές ενισχύσεις και κατά 360 δις ως δάνεια. Η κατανομή τους σε επιμέρους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς έχει ως εξής:

- Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) 672,5 δις. EUR (εκ των οποίων δάνεια 360 δις. και μη επιστρεπτές ενισχύσεις 312,5 δις.)
- REACT-EU: 47,5 δις. EUR
- «Ορίζων Ευρώπη»: 5 δις. EUR
- «InvestEU»: 5,6 δις. EUR
- Αγροτική ανάπτυξη: 7,5 δις. EUR
- Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης: 10 δις. EUR
- rescEU: 1,9 δις. EUR

- Υιοθετείται εμπροσθοβαρές σχήμα όπου το 70% των επιχορηγήσεων από τον RRF δεσμεύεται για τα έτη 2021 και 2022 (με κλείδες κατανομής ανά κράτος το ποσοστό ανεργίας των ετών 2015-2019, το αντίστροφο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και το μερίδιο πληθυσμού) και το υπόλοιπο 30% δεσμεύεται πλήρως έως τα τέλη του 2023 (με ίδιες κλείδες κατανομής ανά κράτος μόνο που αντί για τα ποσοστά ανεργίας θα ληφθούν υπόψιν η μείωση του πραγματικού ΑΕγχΠ στη διάρκεια του 2020 και η συνολική μείωση του πραγματικού ΑΕγχΠ το διάστημα 2020-2021). Κατά κανόνα, ο ανώτατος όγκος των δανείων για κάθε κράτος μέλος δεν θα υπερβαίνει το 6,8% του ΑΕΕ του.

- Οι επιχορηγήσεις θα διανεμηθούν σε κράτη μέλη που παρουσιάζουν σχέδια τα οποία ενισχύουν τη

δυναμική ανάπτυξής τους, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική και κοινωνική ευελιξία των οικονομιών τους, με έμφαση στο να τις καθιστούν πιο "πράσινες" και περισσότερο ψηφιακές και να ευθυγραμμίζονται με τις ετήσιες συστάσεις της Κομισιόν.

- Η εκταμίευση εγκρίνεται με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο της ΕΕ (55% των κρατών μελών – ήτοι 15 από τα 27 κράτη μέλη – και κράτη μέλη που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 65% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ) και θα συνδέεται με την επίτευξη ορόσημων και στόχων. Εάν οποιαδήποτε κυβέρνηση της ΕΕ εκτιμά πως αυτοί οι στόχοι δεν έχουν επιτευχθεί, το θέμα εξετάζεται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εντός τριών μηνών.

- Ως προς την προστασία του κράτους δικαίου, ενώ η αρχική πρόταση της Επιτροπής προέβλεπε αυτοματοποιημένη επιβολή κυρώσεων από την ίδια για πρακτικές που πλήττουν την εν λόγω αρχή με δυνατότητα αποτροπής από το Συμβούλιο (σύστημα αντίστροφης πλειοψηφίας), τελικά αποφασίστηκε οι κυρώσεις να επιβάλλονται με ειδική πλειοψηφία από το Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής.

- Εγκρίθηκε η πρόταση της Επιτροπής για το ΠΔΠ 2021-2027 με ορισμένες προσαρμογές για επιστροφές σε κράτη που θα συνεισφέρουν περισσότερους πόρους. Η δομή και το περιεχόμενο του εγκεκριμένου ΠΔΠ έχουν ως εξής:

ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ (ΕΕ-27)

(εκατ. EUR – τρέχουσες τιμές)

Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο 2021-2027
1. Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία	20.919	21.288	21.125	20.984	21.272	21.847	22.077	149.512
2. Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	52.786	55.314	57.627	60.761	63.387	66.536	70.283	426.694
2α. Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	48.191	49.739	51.333	53.077	54.873	56.725	58.639	372.577
2β. Ανθεκτικότητα και Αξίες	4.595	5.575	6.294	7.684	8.514	9.811	11.644	54.117
3. Φυσικοί πόροι και περιβάλλον	58.624	56.519	56.849	57.003	57.112	57.332	57.557	400.996
εκ των οποίων: Δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες ενκ	40.925	41.257	41.518	41.649	41.782	41.913	42.047	291.091
4. Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων	2.467	3.043	3.494	3.697	4.218	4.315	4.465	25.699
5. Ασφάλεια και άμυνα	1.805	1.868	1.918	1.976	2.215	2.435	2.705	14.922
6. Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος	16.247	16.802	16.329	15.830	15.304	14.754	15.331	110.597
7. Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση	10.635	11.058	11.419	11.773	12.124	12.506	12.959	82.474
εκ των οποίων: Διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	8.216	8.528	8.772	9.006	9.219	9.464	9.786	62.991
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	163.483	165.892	168.761	172.024	175.632	179.725	185.377	1.210.894
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	166.140	167.585	165.542	168.853	172.230	175.674	179.187	1.195.211

ΕΚΤΟΣ ΠΔΠ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο 2021-2027
Αποθεματικό αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας	1.273	1.299	1.325	1.351	1.378	1.406	1.434	9.467
Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (Ε	197	201	205	209	214	218	222	1.467
Αποθεματικό προσαρμογής για το Brexit	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	5.306
Μηχανισμός ευελιξίας	819	836	852	869	887	905	923	6.091
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΟΣ ΠΔΠ	2.290	2.336	2.383	2.430	2.479	2.528	2.579	22.331
ΣΥΝΟΛΟ ΠΔΠ + ΕΚΤΟΣ ΠΔΠ	165.773	168.228	171.144	174.454	178.111	182.253	187.956	1.233.225

* Το σύνολο του αποθεματικού προσαρμογής για το Brexit σε τρέχουσες τιμές στηρίζεται σε αποπληθωριστή 2 % και στην παραδοχή ότι ολόκληρο το κονδύλιο είναι διαθέσιμο το 2021.

Εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της μελλοντικής νομοθετικής πρότασης.

Προεπισκοπήσεις Ελέγχων (Audit Previews)

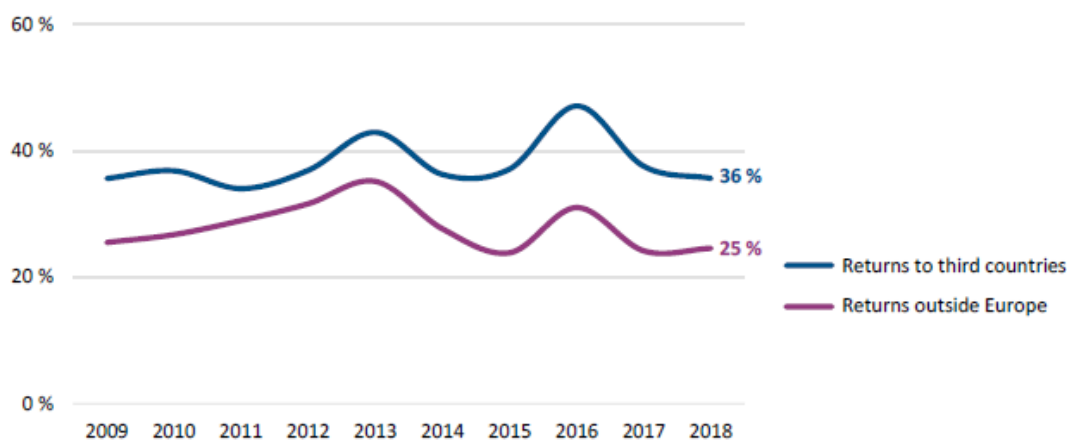
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, προκειμένου να καταστήσει ευρέως γνωστή την πρόοδο των εργασιών του, πέραν των εκθέσεων που δημοσιεύει (Ετήσια Έκθεση, Ειδικές Εκθέσεις, Γνώμες, κλπ), παρουσιάζει, μέσω δελτίων ελέγχου προεπισκοπήσεις ελέγχων σε διάφορα ζητήματα που έχει εντάξει στον ελεγκτικό προγραμματισμό του. Οι σχετικές πληροφορίες βασίζονται στις προπαρασκευαστικές εργασίες που εκτελούνται πριν από την έναρξη ενός ελέγχου και δεν πρέπει να θεωρούνται ως παρατηρήσεις, συμπεράσματα ή συστάσεις ελέγχου.

Το ΕΕΣ, τον Ιούλιο 2020, δημοσίευσε ένα δελτίο ελέγχου για την προεπισκόπηση του ελέγχου που διεξάγει σχετικά με τη συνεργασία της ΕΕ με

τρίτες χώρες για την επιστροφή και επανεισδοχή παράτυπων μεταναστών.

Από το 2008 και κάθε χρόνο, μισό εκατομμύριο αλλοδαποί κατά μέσο όρο καλούνται να εγκαταλείψουν την ΕΕ επειδή είτε έχουν εισέλθει είτε διαμένουν παράτυπα στην επικράτειά της. Ωστόσο, μόνο το 38 % αυτών επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους ή στη χώρα από την οποία εισήλθαν στην ΕΕ. Αυτός ο μέσος όρος μειώνεται κάτω του 30 % για τις επιστροφές που λαμβάνουν χώρα εκτός Ευρώπης. Ένας από τους λόγους στους οποίους οφείλονται τα χαμηλά ποσοστά επιστροφής είναι η δυσχερής συνεργασία με τις χώρες καταγωγής των μεταναστών.

Figure 1 – Rate of actual returns from the EU, 2009 to 2018

Source: ECA, based on Eurostat data.

Το 2015 η Επιτροπή δημοσίευσε σχέδιο δράσης της ΕΕ για την επιστροφή, στο οποίο καταγράφεται ως όρος αποτελεσματικότητας ενός συστήματος επιστροφής η προτεραιότητα στην επανεισδοχή των παράτυπων μεταναστών. Το 2016 καθιερώθηκε το πλαίσιο εταιρικής σχέσης για τη μετανάστευση με σκοπό την προώθηση της καλύτερης συνεργασίας με στοχευμένες χώρες καταγωγής και διέλευσης προτεραιότητας, μεταξύ άλλων μέσω της πολιτικής για τις θεωρήσεις, της αναπτυξιακής βοήθειας και της ανάληψης διπλωματικών δεσμεύσεων. Το 2017 δρομολογήθηκε ανανεωμένο σχέδιο δράσης για την επιστροφή, με συστάσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα καταστεί αποτελεσματικότερη η επανεισδοχή σε τρίτες χώρες. Για την εφαρμογή των σχετικών πολιτικών η ΕΕ έχει συνάψει 18 νομικά δεσμευτικές συμφωνίες επανεισδοχής με τρίτες χώρες, αν και γενικά υπάρχει απροθυμία έναρξης σχετικών διαπραγματεύσεων στις χώρες αυτές, κυρίως λόγω εγχώριων πολιτικών ζητημάτων. Έτσι έχουν υιοθετηθεί πρακτικές ρυθμίσεις συνεργασίας ως προς την επιστροφή και την επανεισδοχή, που όμως έχουν επικριθεί ως προς το σκέλος της λογοδοσίας, από άποψη δημοκρατική και δικαστική.

Ο στόχος του ελέγχου είναι να εξεταστεί η πρόοδος της ΕΕ από το 2015 στις σχετικές διαδικασίες και η αποτελεσματική εφαρμογή τους, οι διαπραγματεύσεις των συμφωνιών και ρυθμίσεων επανεισδοχής της ΕΕ, ο τρόπος προσδιορισμού των

χωρών προτεραιότητας, η στήριξη και τα κίνητρα που παρέχει η Επιτροπή προς τρίτες χώρες για τη βελτίωση της συνεργασίας στον τομέα της επανεισδοχής, καθώς και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Δεν υπάρχει σαφής συνολική εικόνα της ενωσιακής χρηματοδότησης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες σχετικά με την επανεισδοχή μεταναστών, αλλά έχουν εντοπιστεί περίπου 60 σχετικά έργα συνολικής αξίας 641 εκατομμυρίων ευρώ τα οποία θα εξεταστούν με βάση τις ελεγκτικές μεθόδους του ΕΕΣ.

Περισσότερες πληροφορίες:

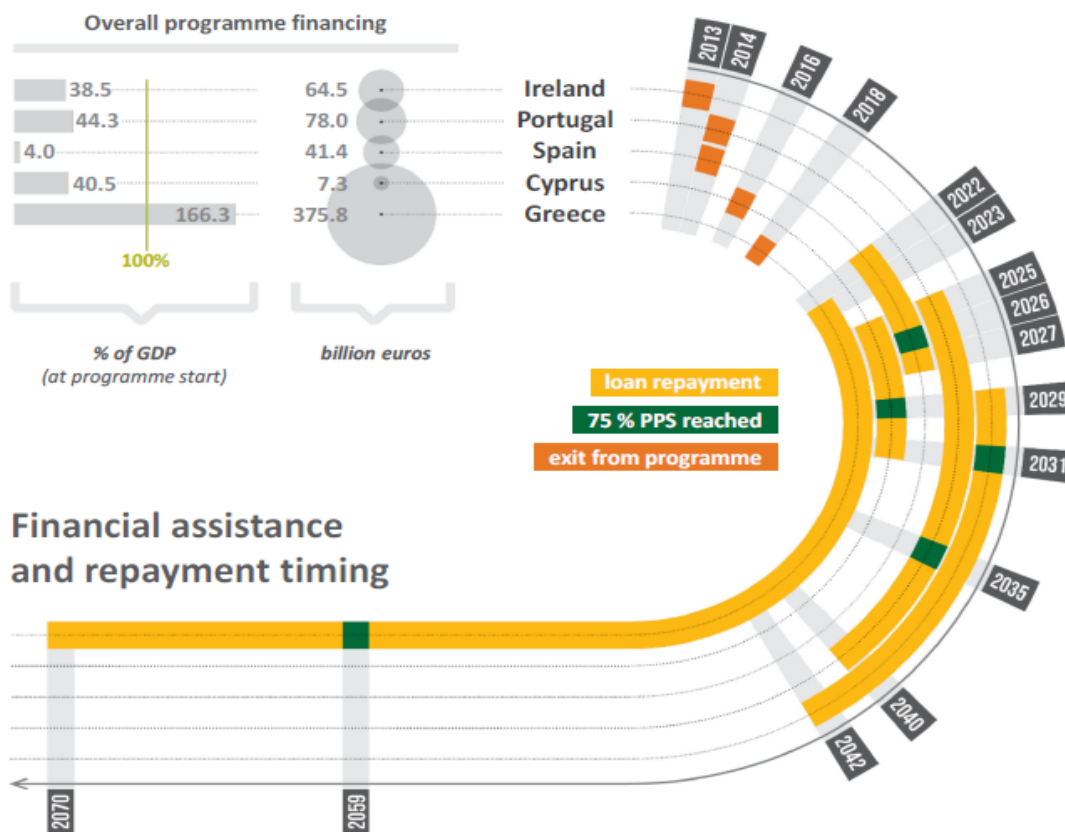
<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=54490>

Τον Αύγουστο 2020, το ΕΕΣ δημοσίευσε **ένα δελτίο ελέγχου για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτελεσματικότητα της μεταπρογραμματικής εποπτείας για τα πέντε κράτη μέλη (Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Κύπρο και Ελλάδα) που έλαβαν χρηματοδοτική στήριξη μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008**. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ υπόκεινται στην τακτική εποπτεία για τον συντονισμό των πολιτικών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Εάν, ωστόσο, ένα κράτος μέλος αντιμετωπίζει σοβαρές οικονομικές δυσκολίες, μπορεί να υποβάλει αίτημα ένταξης σε πρόγραμμα χρηματοδοτικής στήριξης. Στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης που ξεκίνησε το 2008 τέτοια στήριξη ζήτησαν και έλαβαν η Ιρλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Κύπρος και η Ελλάδα. Στο τέλος κάθε προγράμματος χρηματοδοτικής στήριξης, το κράτος

μέλος τίθεται υπό μεταπρογραμματική εποπτεία, η οποία ασκείται παράλληλα με τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Στόχος της είναι να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να αποπληρώσουν τη χορηγηθείσα χρηματοδοτική συνδρομή, ενώ θα αξιολογείται συνεχώς η οικονομική, δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική τους κατάσταση και θα προσδιορίζονται τυχόν κίνδυνοι για τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα. Στο πλαίσιο αυτής της εποπτείας δραστηριοποιούνται μια σειρά θεσμικών οργάνων και φορέων της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (έχει κεντρικό ρόλο στην όλη διαδικασία καθώς εξετάζει την οικονομική, χρηματοοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση

των εμπλεκόμενων κρατών και ενημερώνει τους άλλους συντελεστές σε επίπεδο ΕΕ), ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (είναι ο βασικός πάροχος της οικονομικής βοήθειας και έχει άμεσο έννομο συμφέρον παρακολούθησης της διαδικασίας για να διασφαλίσει την αποπληρωμή των δανείων που χορηγεί), το Συμβούλιο της ΕΕ (που εκδίδει συστάσεις σχετικά με την οικονομική κατάσταση των εμπλεκόμενων κρατών μελών), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (που επιβλέπει και αξιολογεί την δυνατότητα και αντοχή του τραπεζικού συστήματος των εμπλεκόμενων κρατών μελών) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (όταν έχει συμμετάσχει και αυτό παρέχοντας δάνεια σε εμπλεκόμενα κράτη μέλη).

Figure 2 – Financial assistance and repayment timing

Source: ECA, based on Commission programme documents and AMECO database.

Στο πλαίσιο του ελέγχου θα εξεταστεί ειδικότερα κατά πόσον:

- οι εργασίες της Επιτροπής παρείχαν στους πιστωτές διασφάλιση σχετικά με την ικανότητα εξόφλησης των κρατών μελών·

- η Επιτροπή άντλησε τα κατάλληλα συμπεράσματα από τις εκτιμήσεις/αναλύσεις της και έλαβε σχετικά μέτρα, όπου παρίστατο ανάγκη, ώστε να μπορέσουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να διατηρήσουν την υγιή οικονομική και δημοσιονομική θέση τους.

Στο μέτρο του δυνατού, θα ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος της κρίσης της COVID-19 στην αξιολόγηση των δημόσιων οικονομικών των κρατών μελών από την Επιτροπή και στην ικανότητά τους για αποπληρωμή στο πλαίσιο της μεταπρογραμματικής εποπτείας.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=54610>

Γνώμη αριθ. 4/2020 [υποβαλλόμενη δυνάμει των άρθρων 287, παράγραφος 4, και 322, παράγραφος 1, στοιχείο α), ΣΛΕΕ] σχετικά με την πρόταση 2020/0101 (COD) περί κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά τους έκτακτους πρόσθετους πόρους και τις ρυθμίσεις εφαρμογής στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» με σκοπό την παροχή βοήθειας για τη στήριξη της αποκατάστασης των συνεπειών της κρίσης λόγω της πανδημίας της COVID-19 και για την προετοιμασία μιας πράσινης, ψηφιακής και ανθεκτικής ανάκαμψης της οικονομίας (REACT-EU), και σχετικά με την τροποποιημένη πρόταση 2018/0196 (COD) περί κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων.

Η ΕΕ προτείνει χρηματοδοτική δέσμη 750 δισεκατομμυρίων ευρώ, γνωστή ως Next Generation EU («ΕΕ - Επόμενη Γενιά»), για την υποστήριξη των κρατών μελών στις προσπάθειές τους να ελαχιστοποιήσουν τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας και να επανέλθουν στον δρόμο της βιώσιμης ανάπτυξης. Η δέσμη περιλαμβάνει τη Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU), ως μέρος του προϋπολογισμού της περιόδου 2014-2020, και αποσκοπεί στο να θέσει τα θεμέλια για την ανάκαμψη της ΕΕ την περίοδο 2020-2022. Επιπλέον, η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες για τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) για τη δημοσιονομική περίοδο 2021-2027, με σκοπό να δημιουργηθούν μηχανισμοί ικανοί να κινητοποιηθούν γρήγορα σε περίπτωση περαιτέρω

κλυδωνισμών τα ερχόμενα χρόνια. Οι δυο αυτές προτάσεις εξετάστηκαν από το ΕΕΣ.

Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το REACT-EU περιλαμβάνει την προσαύξηση των κονδυλίων της συνοχής που διατίθενται στις χώρες της ΕΕ με 58 δισεκατομμύρια ευρώ στα πρώτα κρίσιμα χρόνια της ανάκαμψης από την πανδημία της Covid-19 έχει ως στόχο την κινητοποίηση επενδύσεων και την εμπροσθοβαρή χρηματοοικονομική στήριξη.

Το ΕΕΣ επισημαίνει σημεία τριβής που εντοπίζονται μεταξύ του στόχου της πρότασης για την παροχή πρόσθετης χρηματοδότησης το ταχύτερο δυνατόν και της επιδίωξης τα κονδύλια αυτά να διατεθούν εκεί όπου χρειάζονται περισσότερο και θα αποφέρουν τα περισσότερα αποτελέσματα. Βασικό σημείο κριτικής είναι το ότι οι

μηχανισμοί αντιμετώπισης της κρίσης που προτείνει η Επιτροπή για τον επόμενο επταετή προϋπολογισμό δεν περιέχουν διατάξεις που να εγγυώνται τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των ενωσιακών κονδυλίων. Πιο συγκεκριμένα, αν και η πρόταση της Επιτροπής να διατεθεί η χρηματοδότηση REACT-EU στο πλαίσιο των υφιστάμενων δομών των ΕΔΕΤ στα κράτη μέλη θεωρείται ως «λογική και ρεαλιστική ιδέα», ο προβλεπόμενος μηχανισμός διαχείρισης παρέχει μεγάλη ελευθερία στα κράτη μέλη να καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιήσουν την προσαύξηση και δεν περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με το πώς θα επιτευχθεί ο συντονισμός της με τα άλλα ενωσιακά μέσα και τα εθνικά καθεστώτα. Δημιουργείται έτσι κίνδυνος κατακερματισμού ή αλληλοεπικάλυψης της ενωσιακής στήριξης. Επιπλέον, ο εμπροσθοβαρής χαρακτήρας της χρηματοδότησης επιβάλλει στα κράτη μέλη να δεσμεύσουν την πρόσθετη χρηματοδότηση (προορίζοντάς την για συγκεκριμένους σκοπούς) μέχρι το 2022, κάτι που θα ασκήσει επιπλέον πίεση στην ικανότητά τους να τη δαπανήσουν κατά τρόπο σωστό και χρηστό, με τον κίνδυνο εσπευσμένης διάθεσής της να είναι υπαρκτός, καθώς προτεραιότητα θα είναι η απορρόφησή της και όχι η αποδοτικότητα των δαπανών (αρχή της «απώλειας σε περίπτωση μη χρήσης»), ενώ θα ενταθεί ο κίνδυνος παρατυπίας και απάτης. Ο κίνδυνος αυτός απειλεί ιδίως τα κράτη μέλη που είναι πιθανόν να πληγούν περισσότερο από

την πανδημία και τα οποία παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά απορρόφησης.

Ως προς τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των κοινών διατάξεων που διέπουν τη χρήση των ΕΔΕΤ την περίοδο 2021–2027, επιδιώκεται η ενίσχυση της ικανότητας της ΕΕ να ανταποκρίνεται σε εξαιρετικές και ασυνήθεις περιστάσεις, καθώς θα ενεργοποιούνται ειδικές διαδικασίες κάθε φορά που μια κατάσταση αναγνωρίζεται ως κρίση από το Συμβούλιο, επιτρέποντας προσωρινά στην Επιτροπή να αντιδρά γρηγορότερα μέσω «εκτελεστικών αποφάσεων». Ωστόσο, στην πρόταση της Επιτροπής δεν διευκρινίζεται πότε θα λήγει αυτή η προσωρινή εξουσιοδότησή της, ούτε ρυθμίζονται διάφορες πτυχές που εγγυώνται τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, όπως ο μετριασμός του κινδύνου της μη αποδοτικής δαπάνης (στην περίπτωση της χρηματοδότησης έργων που θα υλοποιούνταν ούτως ή άλλως) από την αναδρομική έγκριση έργων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ενδέχεται να χρειαστεί να προσθέσει περαιτέρω κανόνες σχετικά με καταστάσεις κρίσης, όποτε αυτές προκύψουν. Θετικό, ωστόσο, θεωρείται το γεγονός ότι η πρόταση περιέχει βελτιωμένες διατάξεις για την παρακολούθηση της έκτακτης χρηματοδότησης, κάτι που αποτελεί το πρώτο βήμα προς την επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=54299>

Γνώμη αριθ. 5/2020 [υποβαλλόμενη δύναμει των άρθρων 288, παράγραφος 4, και 322, παράγραφος 1, στοιχείο α), ΣΛΕΕ] σχετικά με τις προτάσεις κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, τις οποίες υπέβαλε η Επιτροπή στις 14 Ιανουαρίου 2020 και στις 28 Μαΐου 2020 [2020/0006 (COD)]

Τον Δεκέμβριο 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, της οποίας αναπόσπαστο μέρος είναι το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ). Η πρόταση που διατυπώθηκε τον Ιανουάριο του 2020 προέβλεπε ότι το ΤΔΜ θα λάμβανε ενωσιακά κεφάλαια που θα ανέρχονταν σε περίπου 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Τον Μάιο του 2020, σε συνέχεια της πανδημίας της COVID-19, η Επιτροπή τροποποίησε την πρότασή της, αυξάνοντας την ενίσχυση στα 40 δισεκατομμύρια ευρώ. Με τα συμπεράσματα της συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης-21ης Ιουλίου ο προϋπολογισμός αυτός μειώθηκε κατά 20 δισεκατομμύρια ευρώ. Το ΕΕΣ έχει ήδη δημοσιεύσει 2 γνώμες σχετικά τις προτάσεις της Επιτροπής για το ΠΔΠ 2021-2027 και τις πολιτικές επιλογές που αυτό στηρίζει (Γνώμη 2/2020 και Γνώμη 4/2020). Ως συνέχεια αυτών εστίασε στις προτάσεις για το ΤΔΜ.

Στόχος των νομοθετικών προτάσεων με τις οποίες θεσπίζεται το ΤΔΜ είναι η υποστήριξη της μετάβασης της ΕΕ σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία μέχρι το 2050, με την αντιμετώπιση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων στους πληττόμενους τομείς και περιφέρειες.

Οι προαναφερθείσες αυξομειώσεις του προϋπολογισμού του ΤΔΜ δεν συνοδεύονται, κατά το ΕΕΣ, από τις απαραίτητες εκτιμήσεις επιπτώσεων των σχετικών τροποποιήσεων. Γενικά τέτοιες εμπειριστατωμένες αναλύσεις είναι καίριας σημασίας τόσο για την καλύτερη κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ όσο και για την εστίαση στους επιδιωκόμενους στόχους και την ποσοτικοποίησή τους, ιδίως εφόσον προβλέπεται περαιτέρω συναφής χρηματοδότηση.

Το ΕΕΣ διαπίστωσε επίσης ότι η σχέση των επιδόσεων με τη χρηματοδότηση είναι σχετικά αδύναμη. Τα κίνητρα της προτεινόμενης μεθόδου κατανομής για εις βάθος, σημαντικές, διαρθρωτικές αλλαγές ώστε να επιτευχθούν οι κλιματικοί στόχοι της ΕΕ δεν αρκούν. Επιπλέον, οι προτεινόμενοι δείκτες εκροής/αποτελέσματος δεν αποτυπώνουν με σαφήνεια τον στόχο της μεταστροφής από τομείς υψηλής έντασης άνθρακα, με κίνδυνο ορισμένες περιφέρειες να χρειαστούν νέα χρηματοδότηση για τη μετάβαση τους σε συνθήκες πράσινης οικονομίας.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=54387>

Επισκόπηση Νο 2/2020 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου: Το νομοθετικό έργο στην Ευρωπαϊκή Ένωση έπειτα από σχεδόν 20 χρόνια εφαρμογής του πλαισίου της βελτίωσης της νομοθεσίας

Το ΕΣΣ στο πλαίσιο της αξιοποίησης των ελέγχων που έχει διενεργήσει σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας στην ΕΕ και των σχετικών πορισμάτων του, λαμβάνοντας υπόψη και τη συγκριτική αξιολόγηση της διεθνούς εμπειρίας στο συγκεκριμένο ζήτημα, δημοσίευσε μια επισκόπηση – η οποία δεν αποτελεί έλεγχο – ως συμβολή στον δημόσιο διάλογο σχετικά με το νομοθετικό έργο της ΕΕ και τη βελτίωση της νομοθεσίας κατά την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο.

Η βελτίωση της νομοθεσίας αποτελεί βασικό στοιχείο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ επί σχεδόν 20 χρόνια. Ήδη το 2002 η Επιτροπή είχε διενεργήσει τις πρώτες εκτιμήσεις επιπτώσεων και δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με νομοθετικές προτάσεις της. Πιο πρόσφατα, το 2015, η Επιτροπή ανέδειξε τη βελτίωση της νομοθεσίας ως μία από τις κορυφαίες προτεραιότητές της. Αυτό αντικατοπτρίστηκε στις οργανωτικές αλλαγές στο εσωτερικό της, στα προγράμματα εργασίας με ανανεωμένη εστίαση σε βασικές προτεραιότητες και στην εντολή να γίνουν ακόμη περισσότερα στον τομέα της βελτίωσης της νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ. Το 2016 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπέγραψαν συμφωνία για τη βελτίωση του

νομοθετικού έργου και, το 2017, η Επιτροπή ολοκλήρωσαν μια μείζονα επικαιροποίηση των από το 2015 κατευθυντήριων γραμμών και της εργαλειοθήκης της για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Τέλος, το 2019 η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα του απολογισμού της ως προς τον τρόπο λειτουργίας της βελτίωσης της νομοθεσίας έως τώρα.

Το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη «βελτίωση της νομοθεσίας» αποτελεί μια δέσμη αρχών και εργαλείων που την διευκολύνουν στη χάραξη των πολιτικών της και στην κατάρτιση των νομοθετικών προτάσεών της. Σύμφωνα με τους δεδηλωμένους στόχους της, η βελτίωση της νομοθεσίας εξασφαλίζει ότι η χάραξη πολιτικής λαμβάνει χώρα με ανοικτό και διαφανή τρόπο, οι πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συνεισφέρουν καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, καθώς και της νομοθετικής διαδικασίας, οι δράσεις της ΕΕ είναι τεκμηριωμένες και βασίζονται σε επισκόπηση των επιπτώσεων, καθώς και ότι περιορίζεται στο ελάχιστο η κανονιστική επιβάρυνση επιχειρήσεων, πολιτών και δημόσιας διοίκησης. Βελτίωση της νομοθεσίας δεν σημαίνει «περισσότερη» ή «λιγότερη» νομοθεσία της ΕΕ αλλά

ούτε και απορρύθμιση ή υποβάθμιση ορισμένων τομέων πολιτικής.

Αντ' αυτού, σημαίνει την παροχή αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων ως βάση για τη λήψη έγκαιρων και ορθών αποφάσεων πολιτικής. Η βελτίωση της νομοθεσίας καλύπτει όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ και το σύνολο του κύκλου πολιτικής, ο οποίος περιλαμβάνει την κατάρτιση και την έγκριση της νομοθεσίας της ΕΕ, καθώς και την ενσωμάτωσή της στην εθνική έννομη τάξη των κρατών μελών και την εφαρμογή της στην πράξη. Κύρια εργαλεία της βελτίωσης της νομοθεσίας είναι οι διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενα μέρη, η εκτίμηση των επιπτώσεων διαφορετικών επιλογών πολιτικής, η παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των νομοθετικών πράξεων στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη και η αξιολόγηση των πολιτικών και των νομοθετικών πράξεων της ΕΕ.

Η βελτίωση της νομοθεσίας έχει χρηστική αξία και σημασία για το ΕΕΣ, ως εξωτερικό ελεγκτή της ΕΕ, στον βαθμό που ο ορθός σχεδιασμός πολιτικών και νομοθετικών πράξεων συνεπάγεται αποτελεσματικότερη λογοδοσία και αποτελεσματικότερο δημόσιο έλεγχο. Κατά το ΕΕΣ η Επιτροπή ορθώς προσδιόρισε τα διδάγματα που πρέπει να αντληθούν και τους πλέον συναφείς τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να γίνουν περαιτέρω βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων. Η επιτυχία της βελτίωσης της νομοθεσίας εξαρτάται από την από

μέρους της Επιτροπής αποδοτική, αποτελεσματική και συνεπή εφαρμογή των οικείων εργαλείων σε όλους τους τομείς πολιτικής. υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιούνται ορισμένα από αυτά. Ειδικότερα, θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερα για την προσέγγιση των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης, τη βελτίωση της βάσης τεκμηρίωσης για τη λήψη αποφάσεων και την προώθηση, παρακολούθηση και επιβολή της ενσωμάτωσης του δικαίου της ΕΕ στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής του στην πράξη.

Η επίτευξη των στόχων βελτίωσης της νομοθεσίας εξαρτάται επίσης από την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι συννομοθέτες να αναλάβουν δράση σε σχέση με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η οποία προάγει τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων κατά τρόπο διαφανή. Πρέπει να αποφεύγεται η περιττή πολυπλοκότητα κατά την έγκριση και την εφαρμογή νομοθετικών προτάσεων, με την πρόβλεψη επαρκών νομοθετικών διατάξεων για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή των πολιτικών, την ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στον κύκλο πολιτικής και την αύξηση της διαφάνειας της κατάρτισης και της

έγκρισης των νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, καθώς και της ενσωμάτωσής τους στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη. Επιπλέον, τα εθνικά κοινοβούλια και οι αρχές των κρατών μελών διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο και στην παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των κανόνων αυτών στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη.

Το ΕΕΣ διατύπωσε ορισμένες επισημάνσεις σχετικά με τη μελλοντική πορεία δράσης, υπό τη μορφή προκλήσεων που έχουν να αντιμετωπίσουν τόσο η Επιτροπή και οι συννομοθέτες της ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη, και οι οποίες σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της βελτίωσης της νομοθεσίας στο μέλλον:

- διασφάλιση ότι οι πολιτικές και οι νομοθετικές πρωτοβουλίες της ΕΕ καλύπτονται επαρκώς από ποιοτικές διαβουλεύσεις, αξιολογήσεις και εκτιμήσεις επιπτώσεων,
- διασφάλιση ότι οι νομοθετικές προτάσεις προβλέπουν τη συλλογή επαρκών αποδεικτικών στοιχείων για την υποστήριξη της αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης,
- περαιτέρω απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και παρακολούθηση της ενσωμάτωσής της στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής της στα κράτη μέλη, και

- βελτίωση της διαφάνειας της νομοθετικής διαδικασίας για τους πολίτες και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη.

Περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.eca.europa.eu/el/Pages/DocItem.aspx?did=54353>

Παράρτημα Ι – Επισκόπηση των διαφορετικών σταδίων του κύκλου πολιτικής, καθώς και των αρχών, στόχων, εργαλείων και διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁸²

Διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη

Εκτιμήσεις επιπτώσεων

Αξιολογήσεις

Ενσωμάτωση του ενωσιακού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη και εφαρμογή του

Δράσεις Έδρας Jean Monnet

Η πανδημία του κορωνοϊού επηρέασε τις δραστηριότητες της Έδρας Jean Monnet του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και κατά το δεύτερο τετράμηνο (Μάιος – Αύγουστος) του 2020, καθώς διατηρήθηκε η απαγόρευση των δια ζώσεις εκπαιδευτικών και συναφών δραστηριότητες κλπ, ως προληπτικό μέτρο κατά της διασποράς της ασθένειας.

Αυτό είχε ως συνέπεια την προσαρμογή των δράσεων της Έδρας σε αυτά τα δεδομένα. Έτσι συνεχίστηκε το διδακτικό έργο της με διαδικασίες εξ αποστάσεως σύγχρονης εκπαίδευσης.

Παράλληλα συνεχίστηκε με αμείωτο ρυθμό η ερευνητική δραστηριότητα της Έδρας. Έτσι τον Ιούλιο 2020 ολοκληρώθηκε η συγγραφή και εκδόθηκε το βασικό βιβλίο της Έδρας από τις Εκδόσεις του Παν/μίου Μακεδονίας.

Πρόκειται για ένα ζτομο έργο (συγγραφέας ο κάτοχος της Έδρας Καθηγητής κ. Δημήτριος Σκιαδάς) στην αγγλική γλώσσα με τίτλο «Audit Bases of Soundness in EU Budgetary Governance». Το έργο αναλύει το θεσμικό και νομικό πλαίσιο του ελέγχου στη δημοσιονομική διακυβέρνηση της ΕΕ: ο 1ος τόμος αφορά τα σχήματα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου στη δημοσιονομική διακυβέρνηση της ΕΕ, ο 2ος τόμος αφορά τις πολιτικές διεργασίες κατά τη διαμόρφωση και άσκηση των ελεγκτικών δραστηριοτήτων στη δημοσιονομική διακυβέρνηση της ΕΕ και ο 3ος τόμος αφορά τη σύγκριση μεταξύ παραδοσιακών/κλασικών μορφών δημοσιονομικού ελέγχου (έλεγχος συμμόρφωσης) και του ελέγχου επιδόσεων (value for money audit) όπως αυτά τα είδη

ελέγχουν

ενεργοποιούνται

στη δημοσιονομική διακυβέρνηση της ΕΕ.

Επίσης, στις 20.7.2020 η Έδρα συνδιοργάνωσε μαζί με την Association of Certified Fraud Examiners-ACFE (Greece) ένα webinar στις 20.7.2020 με θέμα "Δημοσιονομικός Έλεγχος και Καταπολέμηση της Απάτης στην Ευρωπαϊκή Ένωση". Ήταν η πρώτη από μια σειρά εκδηλώσεων στη σχετική θεματική που θα διοργανώσουν από κοινού η Έδρα με την ACFE, ο χρόνος και η φύση των οποίων θα εξαρτηθούν από τις εξελίξεις ως προς την πανδημία του κορωνοϊού. Στο webinar συμμετείχαν πάνω από 150 άτομα, τόσο φοιτητές προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου όσο και επαγγελματίες από συναφείς χώρους, όπως η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, το Ελεγκτικό Συνέδριο, η Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, κλπ. Ιδιαίτερη τιμή ήταν η ολιγόλεπτη παρέμβαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας κ. Άγγελου Μπίνη.

Τέλος η Έδρα προσέθεσε δυο ακόμη Πακέτα Σημειώσεων (Notebooks) στην Τράπεζα Δεδομένων που τηρεί, ένα με θέμα " Ο Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης", και ένα με θέμα " Πεδία και μορφές εμφάνισης, προβολής και χρήσης δημοσιονομικής ισχύος στην ΕΕ" τα οποία επιμελήθηκε η συνεργάτιδα της Έδρας, κ. Ένα Κυριακίδου, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Διεθνών Σπουδών του Παν/μιου Μακεδονίας.

Webinar

Δημοσιονομικός Έλεγχος και Καταπολέμηση της Απάτης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Οργάνωση

Έδρα Jean Monnet «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση στην ΕΕ & Έλεγχος», Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών – Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

&

ACFE Greece, παράρτημα του Association of Certified Fraud Examiners στην Ελλάδα

Θεματικές

- Μορφές δημοσιονομικού ελέγχου στην Ε.Ε.
- Ρόλος δημοσιονομικού ελέγχου για την καταπολέμηση της απάτης
- Όργανα της Ε.Ε. εντεταλμένα με την αντιμετώπιση της απάτης

Διάρκεια 4 ώρες

(αντιστοιχούν σε 4 ώρες συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης (CPEs) και παράλληλα θα μπορούν να συσπολογιστούν για χορήγηση 1 μονάδας ECTS από το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών – Πανεπιστήμιο Μακεδονίας σε συνδυασμό με επόμενο σεμινάριο της Έδρας Jean Monnet)

Εισηγητές του Webinar θα είναι:

ο Καθηγητής κ. Δημήτριος Σκιαδάς, MJur, PhD, Κάτοχος Έδρας Jean Monnet
η κα. Εύη Δημητρούλια, CFE, CIA, Πρόεδρος ACFE Greece

ο κ. Αθανάσιος Καραθάνας, CFE, ACA, Ορκωτός Ελεγκτής, Partner ΣΟΛ Crowe, Northern Greece Ambassador ACFE Greece

Ημερομηνία : Δευτέρα 20 Ιουλίου 2020, ώρα 16.00-19.45

Πλατφόρμα: ZOOM - Ο διαδικτυακός σύνδεσμος και οι κωδικοί πρόσβασης θα χορηγηθούν στους συμμετέχοντες δυο ημέρες πριν το webinar

Οι συμμετέχοντες θα λάβουν βεβαιώσεις παρακολούθησης

Κόστος Δήλωσης/Συμμετοχής: Δωρεάν

Περισσότερες πληροφορίες:

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/conferences/>

Έδρα JEAN MONNET «Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ & Έλεγχος»

Κάτοχος Έδρας: Δημήτριος Β. Σκιαδάς, MJur, PhD, Καθηγητής Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης

Διεύθυνση: Γραφείο 427 - Πύργος ΚΖ

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών - Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Εγνατία 156, Τ.Κ. 546 36 Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Τηλέφωνο: 2310 891354

<http://jeanmonnetchair.eubga.uom.gr/>

<https://www.facebook.com/jeanmonnetchairpamak/>

<https://twitter.com/jeanmonnetchair>

<https://www.linkedin.com/company/jeanmonnetchairpamak>

Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
και Έλεγχος

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

